

Dit is het tweede tussenproduct van het ontwikkelteam Engels/ moderne vreemde talen (MVT). Het voorliggende tussenproduct bestaat uit drie onderdelen:

- Grote opdrachten in concept
- Toelichting op het proces tijdens de ontwikkelsessie (p.10)
- Consultatievragen (p. 12)

Tijdens deze tweede ontwikkelsessie (23-25 mei) hebben de ontwikkelteams eerst de feedback op hun conceptvisie op het leergebied doorgenomen en hebben op basis daarvan gewerkt aan de 'grote opdrachten' van hun leergebied. Grote opdrachten beschrijven de *essentie* van wat leerlingen vanuit het perspectief van het leergebied nodig hebben om de wereld te kunnen begrijpen (kennis) en om in die wereld adequaat te kunnen handelen (vaardigheden).

Nu is het tijd om feedback op te halen, om op basis daarvan verder te kunnen werken aan de grote opdrachten. U kunt feedback geven op www.curriculum.nu/engels-moderne-vreemde-talen/.

GROTE OPDRACHTEN (CONCEPT)

Het Ontwikkelteam Engels/MVT heeft twaalf thema's geformuleerd die ons inziens tezamen de essentie weergeven van ons leergebied. We hebben als uitgangspunt het Europees Referentiekader - inclusief de toegevoegde schalen (North e.a., 2017) - en recente ontwikkelingen en perspectieven in het vreemdetaalonderwijs genomen. De twaalf thema's zijn uitgewerkt in 15 zogenaamde 'Grote Opdrachten' van het leergebied. Nog niet alle opdrachten zijn voorzien van een toelichting.

	Thema	Stelling van de grote opdracht
1	Tekst	Elke talige communicatie krijgt vorm in teksten. <i>Literatuuronderwijs (nog geen stelling en geen uitwerking - uitgangspunt is de lezer centraal)</i>
2	Communicatie	Communicatie gaat om het begrijpen, produceren, onderhandelen en verwerken van inhoud, vaak in combinatie en in samenwerking. <i>Talen leer je samen (nog niet uitgewerkt - focus ligt op co-construction of meaning en cooperative learning).</i>
3	Afstemming op doel en publiek	Het gebruik van de vreemde taal wordt afgestemd op doel, publiek en situatie.
4	Plurilinguïsme en meertaligheid	Elke taalgebruiker gebruikt zijn meertalig repertoire om te communiceren. <i>De ontwikkeling en het onderhouden van de thuistaal bevordert het leren van een nieuwe taal (nog niet uitgewerkt).</i>
5	Betekenisvol taalonderwijs	Een vreemde taal wordt gebruikt voor inhoud die betekenis hebben voor de taalgebruiker.
6	Taalbewustzijn	Nadenken over talen en over hoe je talen leert, bevordert het leren van talen (<i>nog niet uitgewerkt</i>).
7	Taalstructuur	Inzicht in de structuur van de vreemde taal vergroot de taalvaardigheden.

8	Internationalisering	Talen faciliteren het contact in een internationale omgeving.
9	Interculturele competentie	Talen zijn dragers van cultuur (<i>uitwerking nog in concept</i>).
10	Lingua franca	Engels is een interculturele/intraculturele voertaal (<i>werktitel – nog niet uitgewerkt</i>).
11	Creatief taalgebruik	Creatieve expressievormen bevorderen het leren van een vreemde taal (<i>werktitel – nog niet uitgewerkt</i>).
12	Talen en technologie	Technologische ontwikkelingen beïnvloeden talen.

Grote opdracht 1: Tekst

Elke talige communicatie krijgt vorm in teksten

Zonder tekst kan geen talige communicatie plaatsvinden: teksten maken sociale interactie tussen mensen mogelijk. Teksten zijn een vorm van communicatie waarbij woorden betekenis krijgen en informatie overdragen. Onder teksten verstaan we elke vorm van mondelinge, visuele en schriftelijke communicatie, of een combinatie hiervan, waarmee ideeën, ervaringen, meningen en informatie door middel van taal worden gedeeld. Teksten in verschillende talen bieden leerlingen toegang tot internationale communicatie.

Teksten hebben verschillende vormen en inhoud(en) en gebruiken verschillende media. Ze hebben verschillende doelen, zijn geschikt voor verschillende doelgroepen, verschillen in mate van complexiteit. Voorbeelden van teksten zijn verhalen, film, romans, nieuwsberichten, verslagen, webpagina's, grafieken, instructies, advertenties, strips, spelletjes, gedichten, berichten op sociale media.

Leerlingen leren, individueel of in samenwerking, steeds complexere teksten voor verschillende doeleinden, met verschillende thema's en voor verschillend publiek te begrijpen, analyseren, interpreteren, synthetiseren, waarderen en produceren, ook vanuit verschillende perspectieven (historisch, maatschappelijk). Door teksten verwerven zij kennis over inhouden uit verschillende leergebieden en inzicht in wat ze ermee kunnen. Zij vergroten daardoor hun taal- en (inter)culturele vaardigheden.

Literatuur:

Finnish National Board of Education (2016). *National Core Curriculum for Basic Education 2014*. Helsinki: next Print Oy.

North, B. Goudier, T. & Piccardo, E. (2017). *Common European Framework of Reference for Languages: Teaching, Learning, Assessment. Companion Volume with new descriptors*. Strasbourg: Council of Europe.

Grote opdracht 2: Communicatie

Communicatie gaat om het begrijpen, produceren, onderhandelen en verwerken van inhoud, vaak in combinatie en in samenwerking

Talen bevorderen de internationale communicatie. Communicatie vindt plaats wanneer taalgebruikers bezig zijn met verschillende taalhandelingen: het *begrijpen* van teksten in

de doeltaal, door te lezen, luisteren en kijken; het *produceren* van teksten in de doeltaal, door te schrijven en spreken; het *onderhandelen* van betekenis in schriftelijke of

mondelijke interactie (*negotiation of meaning*); het *verwerken* van betekenis (*co-construction of meaning*) door bijvoorbeeld gelezen informatie schriftelijk of mondeling uit te leggen, input samen te vatten in aantekeningen, meer bronnen te gebruiken bij het schrijven van een tekst, complexe informatie uit te leggen.

Deze vier vaardigheden worden in het dagelijks leven op alle niveaus vaak in samenhang ingezet: je appt een vriend dat je laat bent nadat je naar de aankondiging van vertraging van je trein hebt geluisterd; of je schrijft een blog over een boek dat je hebt gelezen; of je maakt de powerpoint van een presentatie samen met iemand anders. Het samenwerkend aspect staat centraal bij het onderhandelen en verwerken van betekenis. Samenwerken aan de verwerking van informatie is een algemene vaardigheid die in een behoefte van de maatschappij voorziet.

De leerling leert de verschillende communicatieve vaardigheden in samenhang in te zetten. Hij of zij leert steeds complexere communicatieve taaltaken uit te voeren naarmate taalniveau en eigen ontwikkeling vorderen; doel en inhoud van de taken worden afgestemd op zijn of haar behoeften en op de contexten die voor de leerling relevant zijn. Het verwerken van inhoud en het produceren van nieuwe inhoud doen een beroep op het creatief vermogen. Het inzetten van strategieën om gebreken in taalvaardigheid te compenseren stimuleert het praktisch handelen.

Literatuur:

North, B. Goudier, T. & Piccardo, E. (2017). *Common European Framework of Reference for Languages: Teaching, Learning, Assessment. Companion Volume with new descriptors*. Strasbourg: Council of Europe.

Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (2014). *Approaches and methods in language teaching. 3rd edition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Vygotsky, L. S. (1962). *Thought and Language*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Grote opdracht 3: Afstemming op doel en publiek

Het gebruik van de vreemde taal wordt afgestemd op doel, publiek en situatie

Taal varieert in gebruik afhankelijk van het doel van de communicatie, het publiek waarvoor de communicatie is bedoeld en de situatie waarin deze plaatsvindt. In sociale contacten bepaalt adequaat afstemmen op doel, publiek en situatie het succes en de effectiviteit van de communicatie. Dit geldt ook voor communicatie in een vreemde taal, waarvoor andere conventies kunnen gelden dan voor de eerste taal. Door leerlingen hiervan bewust te maken, helpen we ze te leren reflecteren en anticiperen op verschillende taalcontexten, zodat de boodschap in de vreemde taal overkomt zoals deze is bedoeld. Leerlingen leren handelen in een diversiteit aan contexten die telkens

aansluiten bij hun belangen om te communiceren: het jonge kind is nog op de eigen wereld gericht, naarmate leerlingen ouder worden richt hun blik zich steeds meer naar buiten. Als het leren van een vreemde taal nog in het beginstadium is, beperkt het taalgebruik zich tot concrete behoeften die van direct belang zijn voor de leerlingen zelf in eenvoudige, alledaagse en vertrouwde situaties. Naarmate het taalniveau hoger wordt, kunnen leerlingen in steeds complexere situaties handelen; doelen worden meer algemeen en abstract van aard, het publiek wordt steeds breder. Leerlingen leren de omgangsvormen in de vreemde taal adequaat in te zetten en rekening te houden met geografische, culturele en historische aspecten die van invloed zijn op het taalgebruik. Bij hogere taalvaardigheidsniveaus leren leerlingen de vreemde taal flexibel en doeltreffend te gebruiken in een steeds breder scala aan formele en informele situaties, ook met emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.

Literatuur:

North, B. Goudier, T. & Piccardo, E. (2017). *Common European Framework of Reference for Languages: Teaching, Learning, Assessment. Companion Volume with new descriptors*. Strasbourg: Council of Europe.

Fasoglio, D., Jong, K. de, Trimbos, B., Tuin, D., & Beeker, A. (2015). *Taalprofielen 2015: herziene versie van Taalprofielen 2004*. Enschede: SLO.

Grote opdracht 4: Plurilinguïsme en meertaligheid

Elke taalgebruiker gebruikt zijn hele meertalig repertoire om te communiceren

In onze samenleving is de aanwezigheid van meerdere talen een realiteit die we vaak onbewust als vanzelfsprekend zijn gaan vinden. We zijn in ons dagelijks leven omringd door meerdere talen, in woord en schrift. Leerlingen krijgen op school, thuis en in hun leefwereld regelmatig te maken met verschillende talen, op verschillende niveaus, in verschillende situaties. Het beschikken over, en het kunnen inzetten van een meertalig repertoire voor begrip en communicatie noemen we plurilinguïsme: leerlingen leren de reeds aanwezige kennis in hun hele talenrepertoire aan te grijpen om tot begrip en communicatie in een andere taal te komen. Of ze leren switchen tussen talen en registers om met anderstaligen te communiceren. Ook het leren van nieuwe talen wordt bevorderd als de leerling leert gebruik te maken van zijn hele talenrepertoire zowel receptief als productief. Door de ontwikkeling van plurilinguïsme leren leerlingen dat hun meertalig repertoire ertoe bijdraagt dat zij binnen en buiten de grens zelfredzaam zijn, en dat het hen kan helpen om zelfbewust te worden en hun eigen waarde te beseffen. Het kunnen switchen tussen talen en registers draagt tevens bij aan de ontwikkeling van het cognitief vermogen. Leerlingen leren ook samen gebruik te maken van elkaars talenkennis en de meerwaarde van samenwerking te ervaren, wat aanleiding kan geven tot interculturele uitwisselingen. Kritisch, creatief en probleemoplossend denken maken onderdeel van het samenwerken aan betekenis. De ontwikkeling van deze competenties is relevant voor de deelname aan de moderne meertalige maatschappij en kan op alle niveaus van het onderwijs worden gestimuleerd, aansluitend bij het talenprofiel, het niveau en de behoeften van de leerling.

Literatuur:

Cummins, J. (2018). Urban multilingualism and educational achievement: Identifying and implementing evidence-based strategies for school improvement. In: P. Van Avermaet, S.

Slembrouck, K. Van Gorp, S. Sierens, & K. Maryns (Eds.). *The Multilingual Edge of Education*. London: Palgrave Macmillan (pp. 67-90).

North, B. Goudier, T. & Piccardo, E. (2017). *Common European Framework of Reference for Languages: Teaching, Learning, Assessment. Companion Volume with new descriptors*. Strasbourg: Council of Europe.

Grote opdracht 5: Betekenisvol taalonderwijs

Een vreemde taal wordt gebruikt voor inhoud die betekenis hebben voor de taalgebruiker

Het leren van een vreemde taal vindt plaats in communicatieve contexten waarin taalvaardigheden niet kunnen worden ontwikkeld zonder inhoud. Inhoud wordt voor de leerlingen betekenisvol als leerlingen de inhoud interessant vinden en als die aansluiten bij hun interesses en belevingswereld.

Leerlingen die in een vreemde taal communiceren over inhoud die voor hen van betekenis zijn, en daarbij interactief bezig zijn, kunnen worden gemotiveerd om die taal te gebruiken in persoonlijke, publieke, educatieve en later arbeidsgerelateerde contexten. Inhoud in de vreemde taal kunnen betrekking hebben op het dagelijks leven, cultuur, actualiteit, en op onderwerpen uit andere schoolvakken. Wanneer leerlingen ervan overtuigd worden dat wat ze doen voor hen betekenisvol is, wordt hun betrokkenheid vergroot. Dit heeft een positief effect op het leren van de vreemde taal en kan het taalplezier bevorderen op alle taalniveaus. Vanuit een (mondiaal) vraagstuk dat aansluit op hun belevingswereld en voor hen relevant is, worden leerlingen gestimuleerd om brede vaardigheden toe te passen, zoals kritisch en probleemoplossend denken en (praktisch) handelen. Het gevoel dat hun actieve inbreng op welk taalniveau dan ook er toe doet, zorgt voor succeservaringen, hetgeen bijdraagt aan het opbouwen van zelfvertrouwen en zelfbeeld.

Literatuur:

Fasoglio, D., Jong, K. de, Trimbos, B., Tuin, D., & Beeker, A. (2015). *Taalprofielen 2015: herziene versie van Taalprofielen 2004*. Enschede: SLO.

Graaff, de R. (2013). *Taal om te leren. Iedere docent een CLIL-docent*. *Levende Talen Magazine* 2013/7: 9-11.

Marzano, R.J. & Pickering, D. (2016). *Betrokkenheid! De sleutel tot beter leren*. Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgaven.

Volman, M. (2011). *Kennis van betekenis: keerzijde van accent op individueel presteren*. Amsterdam: UVA.

Grote opdracht 7: Taalstructuur

Inzicht in de structuur van de vreemde taal vergroot de taalvaardigheden

Leren hoe talen in elkaar zitten, helpt de communicatieve vaardigheden in een vreemde taal beter te beheersen. Ofwel, een structureel perspectief op taalonderwijs ondersteunt de communicatie.

De kennis van de structuur van een vreemde taal, ook wel vormgerichte verwerking of Focus on Form (FoF) genoemd, is een essentieel element voor het effectief leren van die taal, maar moet altijd plaatsvinden in combinatie met veel en rijke taalinput in betekenisvolle contexten, en gekoppeld zijn aan een communicatief doel. Zonder aandacht voor (ook de fonetische) vorm kan er geen sprake zijn van een volledige verwerving.

Leerlingen leren nieuwe taalsystemen te begrijpen door taalkundige inhoud in de vreemde taal in toenemende complexiteit te leren. Als het taalniveau toeneemt, wordt hun beheersing en het correct toepassen van taalstructuren groter, bewuster en meer accuraat. Daarbij leren leerlingen zicht hebben op, en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen taaldoelen, en de taalstructuren die ze dienen te beheersen om die doelen te bereiken. Aandacht voor vorm- en kenniselementen, taalconventies en de manier waarop talen functioneren, en verbanden tussen taalstructuren leren zien, stimuleert leerlingen tot analyse en reflectie. Dit kan op verschillende manieren (van speels en impliciet tot grondig en analytisch) op alle niveaus van het onderwijs. Taal- en vormbewustzijn vergemakkelijken het leren van andere talen.

Literatuur:

Doughty, C. & Williams, J. (Eds.) (1998). *Focus on Form in classroom second language acquisition*. New York: Cambridge University Press.

Ellis, R. (2015). The importance of focus on form in communicative language teaching. In: *Eurasian Journal of Applied Linguistics* 1(2): 1-12.

Jong, N. de, Vrind, E. de & Beuningen, C. van (2018). Moderne Vreemde Talen. In: F. Janssen, H. Hulshof & K. van Veen (2018). *Wat is echt de moeite waard om te onderwijzen? Een perspectiefgerichte benadering*. Leiden/Groningen (pp. 81-105).

Lightbown, P. M., & Spada, N. (2013). *How Languages are Learned (4th ed.)*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.

Long, M. (1991). Focus on form: A design feature in language teaching methodology. In: K. de Bot, R. Ginsberg & C. Kramsch (Eds.). *Foreign language research in cross-cultural perspective*. Amsterdam: John Benjamin (pp. 39-52).

Westhoff, G. (2008). *Een 'schijf van vijf' voor het vreemdetalenonderwijs (revisited)*. Deventer: Nationaal Bureau Moderne Vreemde Talen.

Grote opdracht 8: Internationalisering

Talen faciliteren het contact in een internationale omgeving

Taal zorgt voor communicatie tussen individuen. Dit kan leiden tot wederzijds begrip en waardering van verschillende culturele, politieke, economische en sociale opvattingen waardoor sociale samenhang ontstaat: taal verbindt en kan van een groep mensen een duurzame, tolerante samenleving maken. Een samenleving waarin actief (wereld)burgerschap een belangrijke rol speelt.

Gezien de geografische ligging en economische positie van Nederland is de kennis en beheersing van meerdere vreemde talen van groot belang. Nederland behoort tot een kleine taalgemeenschap; kennis van andere talen is nodig om over de grens te communiceren, zonder dat dit tot veronachtzaming van de eigen taal leidt. Kennis en beheersing van vreemde talen draagt bij aan het internationaal competent worden van de leerling.

Het kunnen handelen in internationale contexten is nodig om effectief te functioneren in de hedendaagse, multiculturele maatschappij. Het vergroot de zelfredzaamheid van de leerlingen en maakt leerlingen niet alleen kansrijker in het vervolgonderwijs, maar ook op zowel de nationale als internationale arbeidsmarkt waarop de concurrentie toeneemt.

Literatuur:

Onderwijsraad. (2016). *Internationaliseren met ambitie*. Geraadpleegd op 24 mei 2018, van <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/2016/internationaliseren-met-ambitie/item7413>

Onderwijsraad. (2018). *Internationalisering en Europa*. Geraadpleegd op 24 mei 2018, van <https://www.onderwijsraad.nl/dossiers/internationalisering-en-europa/item134>

Unesco. (z.d.). *Unesco Guidelines on Intercultural Education*. Geraadpleegd op 24 mei 2018, van <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001478/147878e.pdf>

Vandenbroucke, F. (2006). *De lat hoog voor talen in iedere school. Goed voor de sterken, sterk voor de zwakken*. Beleidsdocument van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming. Brussel: Vlaamse Gemeenschap, Ministerie van Onderwijs.

Grote opdracht 9: Interculturele competentie

Talen zijn dragers van cultuur

(conceptuitwerking)

"Cultuur is de manier waarop mensen, in hun denken en handelen, betekenis geven aan de werkelijkheid. Cultuur is hoe wij wonen, hoe wij ons kleden, hoe wij met elkaar communiceren, hoe wij eten, hoe wij met elkaar omgaan, hoe wij werken, hoe wij onze

vrije tijd besteden, hoe wij politiek bedrijven en wetten maken, hoe wij onderzoek doen, hoe wij landbouw bedrijven en industrie ontwikkelen, enz." (SLO, 2014: 11).

Door het leren van een nieuwe taal, leren leerlingen ook de cultuur van de doeltaal vanuit verschillende perspectieven:

ze leren *over* de cultuur van de sprekers van de doeltaal ten opzichte van hun eigen cultuur;

ze leren *hoe* deze cultuur zich uit in taalkeuzes, -patronen en -conventies in de doeltaal;

ze leren *waarom* dat zo is, en welke opvattingen, waarden en attitudes dat weerspiegelt;

ze worden bewust van hun eigen cultuur en de cultuur van de ander (intercultureel bewustzijn);

ze leren omgaan met de cultuur van de doeltaal en leren taalkeuzes, -patronen en -conventies herkennen, er op een passende manier op reageren en zelf toepassen.

Daarmee ontwikkelen leerlingen competenties en attitudes die hen steeds meer in staat stellen om effectief en adequaat te communiceren in een diversiteit aan interculturele situaties en contexten. Het alsmaar internationaler wordende karakter van de omgeving waarin leerlingen leven, maakt deze competentie tot een noodzaak.

Literatuur:

Lázár, I. (2003). *Incorporating intercultural communicative competence in language teacher education*. Kapfenberg: European centre for Modern Languages / Council of Europe.

Mitchel, R., Myles, F. & Narsden, E. (2013). *Second Language Learning Theories*. Abindon, Oxon: Routledge.

Moran, P.R. (2001). *Teaching Culture: Perspectives in Practice*. Boston, Mass.: Heinle and Heinle.

North, B. Goudier, T. & Piccardo, E. (2017). *Common European Framework of Reference for Languages: Teaching, Learning, Assessment. Companion Volume with new descriptors*. Strasbourg: Council of Europe.

SLO (2014). *Cultuur in de Spiegel in de praktijk*. Enschede: SLO.

Grote opdracht 12: Talen en technologie

Technologische ontwikkelingen beïnvloeden talen

We hebben dagelijks te maken met technologie in de communicatie. Technologische ontwikkelingen bieden nieuwe communicatiekanalen en verruimen daarmee de mogelijkheden om een vreemde taal te gebruiken. De invloed die technologische ontwikkelingen hebben op talen betreffen zowel veranderingen in de taal zelf, als in de manier waarop communicatie plaatsvindt:

- a) Taal is altijd in beweging. Er ontstaan nieuwe woorden en uitdrukkingen; taalgebruikers komen in aanraking met wisselende conventies; spelling en structuur veranderen.
- b) Taalgebruikers geven op andere manieren vorm aan communicatie. Denk aan de snelheid waarmee communicatie plaatsvindt; aan de hoeveelheid en de toegankelijkheid van informatie; aan het aantal en de diversiteit van gesprekspartners die betrokken kunnen worden.

Door de inzet van technologie worden afstanden in de communicatie overbrugd: wat ver weg en onbekend was, wordt bekend en dichterbij. Dezelfde communicatieve activiteiten kunnen op een efficiëntere manier worden uitgevoerd. Daarnaast vinden nieuwe communicatieve activiteiten plaats die vroeger onmogelijk waren.

De inzet van technologie bij het leren van talen voorziet in een sociale behoefte. Leerlingen ontwikkelen de talenkennis om te kunnen omgaan met communicatietechnologie. Ze komen daarnaast makkelijker in contact met gebruikers van de doeltaal in de hele wereld en ze hebben toegang tot tekst via allerlei digitale bronnen in de vreemde taal. Leerlingen kunnen media in de vreemde taal leren gebruiken die geschikt zijn voor hun (taal)niveau: van informeel chatten tot gamen, vloggen, formele e-mails schrijven, of deelnemen aan discussieplatforms. Het duiden, selecteren, filteren en waarderen van informatie in de vreemde taal leert ze probleemoplossend denken en hun analytisch vermogen te ontwikkelen. Mede dankzij de digitale communicatietechnologie kunnen leerlingen een andere cultuur daadwerkelijk beleven en kennismaken met culturele diversiteit.

Literatuur:

Carrington, A. (2013). *The Pedagogy Wheel*, <http://tinyurl.com/bloomsblog>.

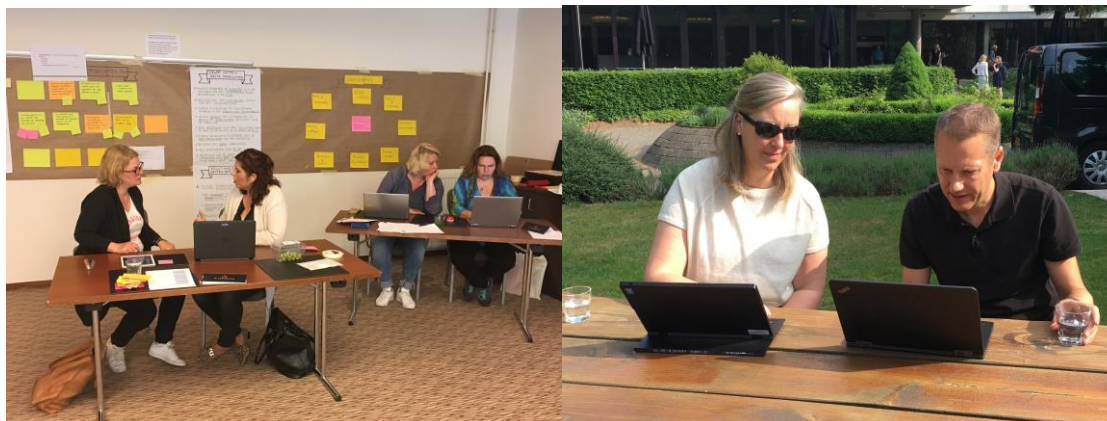
Jauregi, K. (2013). *Vernieuwende vreemdetalendidactiek*. Lectorale rede. Fontys.

PROCESVERSLAG tweede ontwikkelsessie

Tijdens de tweede ontwikkelsessie stonden het verwerken van de feedback op onze conceptvisie en het formuleren van de 'Grote Opdrachten' centraal. De opbrengst van het laatste is een beschrijving van de kernen van het vak-/leergebied in de vorm van een aantal essenties.

Dag 1

Voordat we aan de slag gingen, werd de eerste consultatiefase geëvalueerd: aan de hand van vier posters met plussen en minnen (persoonlijke effectiviteit, opbrengst consultatiefase, samenwerking tijdens consultatiefase, proces & organisatie) gaf ieder teamlid aan hoe hij/zij de eerste fase ervaren had. De hoofdpunten werden gezamenlijk besproken en er werden aandachtspunten voor het vervolg geformuleerd. Naar aanleiding van de bijeenkomst van 14 mei (verwerking feedback) werden enkele aandachtspunten besproken met betrekking tot de ontvangen feedback. Het team nam een beslissing over wat meegenomen zou worden in de verdere aanscherping van de visie en welke punten mee zouden gaan naar de Grote Opdrachten of naar de vervolgfase in het najaar. In subgroepen werd de visie herschreven op basis van de door de groep relevant geachte feedback. Gaandeweg de driedaagse werden tevens de begrippenlijst en de wetenschappelijke onderbouwing aangevuld.

In de middag sloten twee vertegenwoordigers uit het vmbo en het mbo aan. Voorafgaand aan deze sessie had het team stellingen geformuleerd als uitgangspunt voor dit gesprek. Parallel aan deze bijeenkomst werkte een groep po-ers samen verder aan de visie vanuit het specifieke perspectief van het jonge kind.

Dag 2

De voorzitter van de sectie Spaans van de Vereniging Levende Talen was op de tweede dag aanwezig om het team te versterken. Het doel van de tweede dag was het formuleren van grote opdrachten. Deze dag startte met de bespreking van recente ontwikkelingen rondom het Europees Referentiekader, en van enkele relevante ontwikkelingen rondom contexten en doelen van vreemdetaalverwerving en perspectieven van taalonderwijs. We dachten na over de manier waarop we deze ontwikkelingen en het ERK zouden kunnen meenemen in de grote opdrachten. Vervolgens bespraken wij de ontwerpcriteria voor grote opdrachten die al in de dagen

vóór de ontwikkelsessie voorgesteld waren door een subgroep aan de hand van voorbeeldmatige uitwerkingen. De ontwerpcriteria werden in een format gegoten dat als leidraad moest dienen voor de ontwikkeling van de grote opdrachten. Het ontwikkelteam besprak in subgroepen de vingeroefeningen die door iedereen gemaakt waren, met als doel de volledigheid en bruikbaarheid van het format te toetsen. Het uiteindelijk aangepaste instrument leidde tot beter begrip van het concept 'grote opdrachten' en bood houvast voor de ontwikkeling ervan. Uit deze activiteit vloeide tevens een lijst voort met centrale thema's van ons leergebied, uitgaand van de theoretische kaders en de achtergronden die in de ochtend waren geschetst. In duo's werd een eerste aanzet gedaan tot uitwerking van de grote opdrachten.

In het kader van samenhang tussen de leergebieden, legden we onze visie voor aan andere belanghebbende ontwikkelteams, vroegen we hen waar nodig om begripsverheldering en verkenden wij waar de leergebieden in het vervolg van het proces samen zouden kunnen werken. Met enkele leergebieden maakten we concrete afspraken voor vervolgfafstemming. Bij de evaluatie van de dag werd duidelijk dat het formuleren van grote opdrachten een complexe aangelegenheid was die veel tijd vroeg. We gaan voor kwaliteit: we doen het maximaal haalbare.

Dag 3

Bij aanvang van de derde dag werd de aangescherpte visie met het team doorgenomen. Een subgroep werkte vervolgens verder aan de tekst en checkte of alle relevante punten uit de ontvangen feedback waren verwerkt. Tegelijkertijd ging de rest van het team in duo's verder met de inhoudelijke uitwerkingen van de grote opdrachten. Tussentijds werden de opbrengsten met andere duo's besproken. Na de pauze werden de grote opdrachten in hun huidige vorm plenair gepitcht. Daarna konden er vragen gesteld worden en aanvullingen worden gedaan.

De laatste dag van de tweede ontwikkelsessie werd afgerond met het opstellen van de consultatievragen en het maken van vervolgfafspraken binnen het team.

CONSULTATIEVRAGEN

Het ontwikkelteam Engels/MVT is de tweede ontwikkelsessie gestart met het verwerken van uw feedback op de visie. De visie is op basis daarvan op een aantal punten bijgesteld; zo krijgen de kernen van het leergebied nu de volgende benaming:

- 'Talen in communicatief perspectief';
- 'Talen in een sociaal en (inter)cultureel perspectief';
- 'Taalbewustzijn en het taalkundig perspectief'.

We zijn daarna aan de slag gegaan met het ontwikkelen van *grote opdrachten* (GO) die de essenties van ons leergebied beschrijven. Deze GO dienen als basis voor de nog uit te werken bouwstenen. We hebben daarbij, mede op basis van ontvangen feedback, de laatste ontwikkelingen rondom het ERK en andere relevante ontwikkelingen en perspectieven van het moderne vreemdetalenonderwijs doorgenomen en bestudeerd. Vanuit de drie kernen van de visie hebben we een vertaling gemaakt naar 15 *grote opdrachten*. De meeste zijn voorzien van een toelichting.

Graag ontvangen wij van u feedback op onze *grote opdrachten* zodat wij deze waar nodig kunnen aanscherpen. We hebben daartoe onze vragen zo specifiek mogelijk afgestemd op verschillende doelgroepen. We vragen u ons specifieke verbeter suggesties mee te geven.

U kunt uw feedback geven op www.curriculum.nu/engels-moderne-vreemde-talen/

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking,

Ontwikkelteam Engels/MVT

A. Algemene vragen

Vraag 1:

De *grote opdrachten* hebben een duidelijke relatie met de drie kerninhouden van de visie, te weten: 'Talen in communicatief perspectief', 'Talen in een sociaal en (inter)cultureel perspectief', en 'Taalbewustzijn en het taalkundig perspectief'. Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Geef in de toelichting waar nodig suggesties voor verbetering voor elke grote opdracht.

Vraag 2:

De *grote opdrachten* hebben een duidelijke relatie met de drie hoofddoelen van onderwijs, te weten: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Geef in de toelichting waar nodig suggesties voor verbetering voor elke grote opdracht.

B. Specifieke vragen per doelgroep

Leerlingen

Vraag 3:

Lees de titels en de toelichtingen van de grote opdrachten. Welke grote opdracht vind jij het MEEST duidelijk? Waarom vind je dat? Noem in je antwoord eerst de titel van de grote opdracht en geef daarna je toelichting.

Vraag 4:

Welke grote opdracht vind jij het MINST duidelijk? Waarom vind je dat en wat kan beter? Noem in je antwoord eerst de titel van de grote opdracht en geef daarna je toelichting.

Vraag 5:

In hoeverre inspireren en motiveren de *grote opdrachten*, met andere woorden: aan welke opdrachten zou je graag willen werken? Schrijf de titels op. Geef in de toelichting waar nodig suggesties voor verbetering voor elke grote opdracht.

Leraren

Vraag 6:

De *grote opdrachten* zijn herkenbaar voor leerlingen uit mijn sector (po, (v)so of vo). Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Licht uw antwoord toe en geef in de toelichting waar nodig suggesties voor verbetering voor elke grote opdracht.

Vraag 7:

In hoeverre inspireren en motiveren de *grote opdrachten*, met andere woorden: aan welke opdrachten zou u graag willen werken? Schrijf de titels op. Geef indien van toepassing suggesties voor verbetering.

Vraag 8:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?

Schoolleiders

Vraag 9:

De *grote opdrachten* passen bij de visie en de identiteit van uw school. Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Motiveer uw antwoord en geef waar nodig suggesties voor verbetering.

Vraag 10:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?

Ouders

Vraag 11:

Sluiten de *grote opdrachten* aan bij wat u belangrijk vindt aan het leren van talen op school? Licht uw antwoord toe.

Vraag 12:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?

Vervolgonderwijs

Vraag 13:

De *grote opdrachten* beschrijven kernelementen van het talenonderwijs die van belang zijn voor een goede doorstroom naar het vervolgonderwijs.

Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Licht uw antwoord toe en geef waar nodig suggesties voor verbetering per grote opdracht.

Vraag 14:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?

Maatschappelijke organisaties/bedrijfsleven

Vraag 15:

De *grote opdrachten* sluiten aan bij de behoeften van de maatschappij en het bedrijfsleven.

Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Licht uw antwoord toe en geef waar nodig suggesties voor verbetering per grote opdracht.

Vraag 16:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?

Experts

Vraag 17:

De *grote opdrachten* sluiten aan bij relevante wetenschappelijke of vakdidactische inzichten van het leergebied. Geef aan op een schaal van 1-4 in hoeverre u het hiermee eens bent (1 = helemaal mee oneens, 2 = mee oneens, 3 = mee eens, 4 = helemaal mee eens). Licht uw antwoord toe.

Vraag 18:

Ontbreken er relevante wetenschappelijke inzichten, zo ja welke?

Vraag 19:

Ontbreken er volgens u nog relevante thema's in de *grote opdrachten*? Zo ja, welke?